

Соціальна психологія

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>053 Психологія</i>
Освітня програма	<i>Прикладна психологія</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна) / дистанційна / змішана</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>6 кред. ЄКТС/180 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен, МКР</i>
Розклад занять	<i>Лекції: Семінарські заняття:</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор і практичні: Доцент , к. психол. н., доцент кафедри психології та педагогіки Кононець Марія Олександрівна, kononets.maria@gmail.com</i>
Розміщення курсу	

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Враховуючи важливість соціально-психологічних знань для сучасної людини, що дають змогу кожній особистості здійснювати власну діяльність у різних сферах суспільного життя, дотримуючись моральних норм і цінностей суспільства створено курс «Соціальна психологія».

Навчальна дисципліна складається з лекційних занять, в яких міститься цікава теоретична інформація про соціальну психологію, наводяться приклади (результати досліджень, психодіагностичні тести, результати експериментів), надається велика кількість практичних порад, які здобувачі освіти можуть застосовувати на практиці.

Комунікація з викладачем відбувається під час навчальних занять і консультацій, які проводяться за графіком (доступним на сайті кафедри психології та педагогіки).

Відповідно до вимог ОПП **метою дисципліни** є формування у здобувачів освіти:

Загальних компетентностей:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. (ЗК 1)
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. (ЗК 2)
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. (ЗК 3)
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. (ЗК 4)
- Здатність бути критичним і самокритичним. (ЗК 5)
- Здатність приймати обґрунтовані рішення. (ЗК 6)
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність). (ЗК 7)
- Навички міжособистісної взаємодії. (ЗК8)
- Здатність працювати в команді. (ЗК9)

- Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. (ЗК10)
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. (ЗК11)
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). (ЗК12)
- Здатність та готовність впроваджувати наукові основи та рекомендації щодо сучасної життєдіяльності, засоби фізичного, психічного, психологічного і духовного розвитку особистості й самовдосконалення. (ЗК13)
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії та саморегулювання. (ЗК14)
- Здатність і готовність до безперервного й актуального навчання, опанування новими знаннями, методичними розробками, інноваційними проектами, володіння новітніми технологіями в галузі психології. (ЗК15).

Професійних компетентностей:

- Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. (ФК 1)
- Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. (ФК 2)
- Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. (ФК 3)
- Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. (ФК 4)
- Здатність використовувати валідний та надійний психодіагностичний інструментарій. (ФК 5)
- Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. (ФК 6)
- Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації, (ФК 7)
- Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). (ФК 8)
- Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту. (ФК 9)
- Здатність дотримуватися норм професійної етики. (ФК 10)
- Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. (ФК 11)
- Здатність застосовувати знання теорій лідерства та моделей побудови кар'єри в практичній реалізації свого лідерського потенціалу та професійній діяльності. (ФК 13)
- Здатність поліпшувати психолого-педагогічний процес і відповідне соціальне середовище. (ФК 14)
- Здатність здійснювати психологічний вплив з метою оптимізації психічного функціонування індивіда або групи. (ФК 15)

Програмні результати навчання:

- Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання ефективність власних дій. (ПРН1)
- Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ у контексті професійних завдань (ПРН2)
- Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань (ПРН3)
- Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень та аналізу літературних джерел (ПРН4)
- Обирати та застосовувати валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги (ПРН5)

- Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження. (ПРН6)
- Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. (ПРН7)
- Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (ПРН9)
- Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника (ПРН10)
- Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (ПРН11)
- Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних і просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника (ПРН12)
- Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності (ПРН13)
- Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості (ПРН14)
- Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (ПРН15)
- Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога (ПРН16)
- Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним і демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності (ПРН17)
- Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та, за потреби, визначати зміст запиту до супервізії (ПРН18)
- Планувати та організовувати спільну інтелектуальну діяльність у ході вирішення прикладних завдань (ПРН19)
- Рефлексувати можливості власного інтелектуального потенціалу для вирішення завдань професійної діяльності (ПРН20)
- Координувати організацію спільної діяльності, що, в кінцевому рахунку, дозволяє впливати на самоорганізацію і саморозвиток суб'єктів цієї діяльності. (ПРН22)

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для вивчення дисципліни здобувачу освіти бажано мати навички використання текстового редактора на комп'ютері, навички роботи з електронними базами даних наукових інститутів та бібліотек.

Навчальну базу дисципліни «Соціальна психологія» становлять знання отримані при вивченні курсів: «Вікова та педагогічна психологія», «Анатомія і еволюція нервової системи», «Загальна психологія з практикумом» і «Психологія конфлікту».

Вивчення дисципліни дозволить ефективніше опановувати дисципліни циклів загальної та професійної підготовки.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні (семінарські)	СР
1	2	3	4	5
Тема 1. ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ І СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	28	8	8	12
Тема 2. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ	27	8	8	11
Тема 3. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ	19	4	4	11
Тема 4. ПСИХОЛОГІЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	19	4	4	11
Тема 5. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МАЛОЇ ГРУПИ	19	4	4	11
Тема 6. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МІЖГРУПОВИХ ВІДНОСИН	19	4	4	11
Тема 7. ПСИХОЛОГІЯ ВЕЛИКИХ ГРУП	19	4	4	11
Екзамен	30	-	-	30
Всього годин	180	36	36	108

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

4.1 Базова література

1. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностаї, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ : Талком, 2018. – 580 с.
2. Соціальна психологія : навч. посібн. / Воляннюк Н. Ю., Ложкін Г. В., Винославська О. В., Блохіна І. О., Кононець М. О., Москаленко О. В., Боковець О. І., Андрійцев Б. В. – Київ, 2019. 254 с. <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27765/1/Social-psychology.pdf>
3. Соціальна психологія: навчальний посібник/ В. М. Поліщук. - Суми: Університетська книга (Україна), 2021. – 271 с. ISBN 978-966-680-272-4
4. Соціальна психологія (з основами соціально-психологічного тренінгу): Навч. посібник [електронне видання]: / Сурякова М.В., Панфілова Г.Б., Склянська О.В. - Дніпро: Середняк Т. К., 2021, – 150 с.

4.1 Допоміжна література

1. Кононець М.О. Психологія лідерства : навч. посібн. / Київ, КВІЦ, 2020. – 252 с.
2. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія: навчальний посібник. Київ: НАВС, 2020 <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/17174>
3. Лебон Г. Психологія мас. К.: Видавництво Мультимедийное Издательство Стрельбицкого. – 2020. – 236 с.
4. Фройд З. Психологія спільнот і аналіз людського «Я» К.: Мультимедийное издательство

- Стрельбицкого. – 2021 р. – 79 с.
5. Чалдині Р. Психологія впливу / Р. Чалдині ; пер. з англ. М. Скоробогатова. – 2-е вид. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2019. – 352 с.
 6. Baron, R. A., & Branscombe, N. R. (2016). *Social Psychology* (14th ed.). Boston, MA: Pearson/Allyn and Bacon.
 7. Baumeister, R. F., & Bushman, B. J. (2016). *Social Psychology and Human Nature* (4th ed.). Belmont, CA: Thomson/Wadsworth.
 8. Gilovich, T., Keltner, D., Chen, S., & Nisbett, R. (2019). *Social Psychology* (5th ed.). New York: W. W. Norton.
 9. Heinzen, T., & Goodfriend, W. (2018). *Social Psychology*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
 10. Gruman, J., Schneider, F. W., & Coutts, L. M. (Eds.). (2016). *Applied Social Psychology: Understanding and Addressing Social and Practical Problems* (3rd ed.). London: Sage Publications.
 11. *Understanding and Managing Social Problems* (2nd ed.). New York: Cambridge University Press.
 12. Matsumoto, D., & Juang, L. (2016). *Culture and Psychology* (6th ed.). Belmont, CA: Wadsworth/Cengage Learning.
 13. Shiraev, E. B., & Levy, D. A. (2016). *Cross-Cultural Psychology: Critical Thinking and Contemporary Applications* (6th ed.). New York: Routledge.
 14. Sighele S. *The Criminal Crowd and Other Writings on Mass Society*. University of Toronto Press, Political Science – 2018. – 496 p.
 15. Steg, L., Keizer, K., Buunk, A. P., & Rothengatter, T. (Eds.). (2017). *Applied Social Psychology*.
 16. Vallacher, R. R. (2020). *Social Psychology: Exploring the Dynamics of Human Experience*. New York: Routledge.
 17. Zanna, M., & Olson, J. M. (Eds.). (2016). *Advances in Experimental Social Psychology* (Vol. 54). San Diego, CA: Academic Press.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Денна форма
Лекційні заняття

з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на самостійну роботу здобувачів освіти)
1	<p>Тема 1. ПРЕДМЕТ, ОБ’ЄКТ І СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ</p> <p>Лекція 1. ПРЕДМЕТ, ОБ’ЄКТ І СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ЯК НАУКИ</p> <p>Історія становлення соціальної психології як науки Предмет і об’єкт соціальної психології. Структура соціальної психології та її зв’язок з іншими науками. Методи соціальної психології.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає предмет соціальної психології? 2. Назвіть основні галузі (розділи) соціальної психології. 3. Назвіть основні методи соціальної психології.

2	<p>Тема 1. ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ І СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ Лекція 2. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ: БІХЕВІОРИЗМ І КОГНІТИВНИЙ НАПРЯМОК</p> <p>Біхевіоризм</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні характеристики біхевіоризму. Класичний біхевіоризм. • Теорія оперантного наочіння Берреса Фредеріка Скіннера. • Соціально-когнітивна теорія Альберта Бандури. Основні принципи. • Наочіння через моделювання. • Стратегія самоконтролю та модифікації проблемної поведінки. <p>Когнітивний напрямок</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні характеристики когнітивного напрямку. • Стадії когнітивного розвитку за Жаном Піаже. • Рівні моральнісного розвитку особистості за Лоуренсом Колбергом. • Розвиток інтелекту і психіки в соціальному контексті за Л. С. Виготським. • Конгїтивна теорія Джерома Брунера. • Концепція соціальних уявлень Сержа Московічі. <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Охарактеризуйте особливості біхевіоризму. 2.Назвіть основні особливості когнітивного напрямку. 3. Охарактеризуйте особливості застосування стратегія самоконтролю та модифікації проблемної поведінки.
3	<p>Тема 1. ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ І СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ Лекція 3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ: ПСИХОАНАЛІТИЧНИЙ НАПРЯМОК І ГУМАНІСТИЧНИЙ НАПРЯМОК.</p> <p>Психоаналітичний напрямок:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні характеристики психоаналітичного напрямку. • Компоненти психіки людини за Зигмундом Фрейдом. • Соціально-психологічна психоаналітична концепція Шутца. • Соціально-психологічна концепція Карла Гюстава Юнга. • Его-психологія Еріка Еріксона. Періодизація розвитку особистості за Еріком Еріксоном. • Гуманістична теорія особистості Еріха Фромма. • Соціокультурна теорія особистості Карен Хорні. Невротичні потреби особистості: <p>Гуманістичний напрямок.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні характеристики гуманістичного напрямку. • Основні характеристики гуманістичного напрямку. • Теорія ієрархії потреб Абрахама Маслоу. • Теорія самоактуалізації особистості. • Основні погляди на особистість Карла Роджерса. <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть і охарактеризуйте особливості основних теорій психоаналітичного напрямку. 2. Назвіть і охарактеризуйте основні теорії гуманістичного напрямку. 3. Охарактеризуйте особливості Его-психології Еріка Еріксона.
4	<p>Тема 1. ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ І СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ Лекція 4. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ: ІНТЕРАКЦІОНИЗМ І ТЕОРІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ УРІ БРОНФЕНБРЕННЕРА.</p> <p>Основні напрями розвитку соціальної психології:</p> <p>Інтеракціонізм.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Символічний інтеракціонізм. П'ять центральних ідей. • Поняття жестів і символів по Джорджу Міду. • Символічна комунікація в суспільстві. • Драматургічний підхід Ірвінга Гофмана. • Символічний інтеракціонізм та етнометодологія Гарольда Гарфінкеля. <p>Теорія екологічних систем Урі Бронфенбреннера</p> <ul style="list-style-type: none"> • Багаторівневість соціального оточення особистості. • Мікросистема.

	<ul style="list-style-type: none"> • Мезосистема. • Екзосистема. • Макросистема. <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основні особливості інтеракціонізму. 2. Охарактеризуйте теорію екологічних систем Урі Бронфенбреннера. 3. Охарактеризуйте символічний інтеракціонізм та етнометодологію Гарольда Гарфінкеля.
5	<p>Тема 2. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ Лекція 5. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ</p> <p>Поняття «індивід», «особистість», «індивідуальність» та співвідношення між ними. Особистість як предмет вивчення. Соціальна установка особистості. «Я-концепція» як соціально-психологічний феномен. Соціалізація особистості: механізми, умови, фази (стадії), адаптація.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чому дослідження особистості повинно здійснюватися нерозривно від суспільства, у якому вона існує? 2. Розкрийте поняття «Я-концепція» особистості та назвіть її структурні компоненти. 3. Яку роль відіграє самооцінка в процесі розвитку самосвідомості особистості? 4. Надайте характеристику поняття «установка», назвіть її функції.
6	<p>Тема 2. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ Лекція 6. ПОЛІТИЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ</p> <p>Поняття політична соціалізація. Напрямки та підходи у дослідженні політичної соціалізації. Стадії політичної соціалізації та її агенти. Форми політичної соціалізації. Когнітивний, афективний та конативний компоненти політичної соціалізації.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте особливості політичної соціалізації. 2. Назвіть і охарактеризуйте основні напрямки та підходи у дослідженні політичної соціалізації. 3. Охарактеризуйте компоненти політичної соціалізації.
7	<p>Тема 2. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ Лекція 7. ЕКОНОМІЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ</p> <p>Визначення поняття «економічна соціалізація» та його складових. Гроші та їх соціалізуюча функція. Грошові типи особистості. Етапи формування уявлень про гроші у дітей. Стадійний характер економічної соціалізації. Підприємливість як міра економічної соціалізованості особистості ринкової економіки.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте особливості економічної соціалізації. 2. У чому полягає стадійний характер економічної соціалізації? 3. Охарактеризуйте етапи формування уявлень про гроші у дітей.
8	<p>Тема 2. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ Лекція 8. СТАТЕВОРОЛЬОВА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ</p> <p>Статева диференціація. Стадійність процесу статеворольової соціалізації. Гендерна культура суспільства. Гендерні норми. Гендерні стереотипи як протиставлення маскулінності і фемінності. Гендерні ролі. Гендерна ідентичність особистості.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте особливості статеворольової соціалізації. 2. Розкрийте зміст поняття «гендерна роль», наведіть приклади. 3. Проаналізуйте гендерні стереотипи як протиставлення маскулінності і фемінності.

9	<p>Тема 3. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ Лекція 9. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ</p> <p>Поняття спілкування. Функції спілкування. Спільнота, мова, мовлення. Різновиди спілкування.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте різновиди вербального міжособистісного спілкування. 2. Порівняйте змістовне навантаження понять «спілкування» і «комунікація». 3. Назвіть і проаналізуйте функції спілкування. 4. Проаналізуйте співвідношення понять «спільнота», «спільність» і «спілкування»
10	<p>Тема 3. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ Лекція 10. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ</p> <p>Вербальні та невербальні засоби спілкування. Вербальне спілкування за допомогою слова є основною й найдосконалішою формою спілкування людей. Техніки і прийоми спілкування.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Який зміст ви вкладаєте у поняття «вербальне» і «невербальне» спілкування? 2. Охарактеризуйте різновиди вербального міжособистісного спілкування. 3. Дайте характеристику засобів невербального міжособистісного спілкування. 4. Розкрийте особливості техніки спілкування, заснованою на розумінні.
11	<p>Тема 4. ПСИХОЛОГІЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ Лекція 11. ПСИХОЛОГІЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ</p> <p>Міжособистісна взаємодія у сумісній діяльності. Структура спілкування: комунікативна, інтерактивна та перцептивна сторони спілкування. Комунікативна сторона спілкування.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняттю «взаємодія» 2. Яку роль виконує механізм зворотного зв'язку? 3. Розкрийте сутність комунікативної сторони спілкування. 4. Які бар'єри можуть зустрічатися при міжособистісному спілкуванні.
12	<p>Тема 4. ПСИХОЛОГІЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ Лекція 12. ПСИХОЛОГІЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ</p> <p>Міжособистісна взаємодія у сумісній діяльності. Інтерактивна та перцептивна сторони спілкування.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке «соціальний стереотип»? 2. Розкрийте сутність інтерактивної сторони спілкування. 3. Розкрийте сутність перцептивної сторони спілкування. 4. Охарактеризуйте шляхи подолання конфліктів.
13	<p>Тема 5. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МАЛОЇ ГРУПИ Лекція 13. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МАЛОЇ ГРУПИ</p> <p>Мала група та її основні характеристики. Соціометрична структура малої групи. Комунікативна структура малої групи. Характеристика групових явищ. Міжособистісні відносини в малій групі.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основні параметри аналізу малої групи 2. У чому полягає феномен лідерства? 3. Які чинники впливають на рівень конформності людини? 4. У чому полягає процес групового тиску?

14	<p>Тема 5. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МАЛОЇ ГРУПИ Лекція 14. ЛІДЕРСТВО І ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ ГРУПОЮ Визначення поняття «лідерство». Типології лідерів. Співвідношення понять «лідерство» і «управління». Інтелект в лідерстві. Цінності й установки лідера. Фундаментальні засади етичного лідерства. Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Охарактеризуйте особливості лідерства у малих групах. 2. Як співвідносяться поняття «лідерство» і «управління»? 3. Охарактеризуйте особливості цінностей й установок лідера.</p>
15	<p>Тема 6. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МІЖГРУПОВИХ ВІДНОСИН Лекція 15. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МІЖГРУПОВИХ ВІДНОСИН Характеристика міжгрупових відносин у соціальній психології. Соціальна ідентичність і порівняння. Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Охарактеризуйте основні напрямки дослідження міжгрупових відносин. 2. Наведіть приклади внутрішньогрупового фаворитизму та міжгрупової дискримінації у відносинах між групами. 3. Охарактеризуйте основні положення теорії соціальної ідентичності.</p>
16	<p>Тема 6. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МІЖГРУПОВИХ ВІДНОСИН Лекція 16. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МІЖГРУПОВИХ ВІДНОСИН Процеси міжгрупової інтеграції та диференціації. Міжгрупова ворожість. Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Охарактеризуйте процеси міжгрупової диференціації.. 2. Охарактеризуйте процеси міжгрупової інтеграції. 4. Розкрийте особливості формування й проявів міжгрупової ворожості.</p>
17	<p>Тема 7. ПСИХОЛОГІЯ ВЕЛИКИХ ГРУП Лекція 17. ПСИХОЛОГІЯ ВЕЛИКИХ ГРУП</p> <p>Класифікація, структура, загальні ознаки та рівні розвитку великих соціальних груп. Психологічні явища у великих соціальних групах. Психологія натовпу. Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Назвіть і охарактеризуйте психологічні особливості індивіда в натовпі. 2. Поясніть, у чому виявляються типові форми життєдіяльності великих соціальних груп. 3. Охарактеризуйте механізми управління натовпом. 4. Назвіть і охарактеризуйте найважливіші умови виникнення паніки.</p>
18	<p>Тема 7. ПСИХОЛОГІЯ ВЕЛИКИХ ГРУП. Лекція 18. ПСИХОЛОГІЯ ЧУТОК ТА ПАНІКИ. Психологія чуток:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Соціально-психологічні закономірності виникнення і поширення чуток. • Види чуток • Функції чуток. • Стратегія профілактики чуток. <p>Психологія паніки.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умови і чинники, що сприяють виникненню паніки. • Шляхи профілактики і подолання паніки. <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Назвіть і охарактеризуйте умови виникнення паніки. 2. Назвіть і охарактеризуйте умови виникнення чуток. 3. Які методи доцільно застосовувати для запобігання поширенню чуток та паніки?</p>

Семінарські (практичні) заняття

Основні завдання циклу семінарських занять:

сформувати у здобувачів освіти:

- розуміння теоретичного матеріалу;
- вміння формувати самостійні судження, відстоювати власні погляди, аргументуючи їх ґрунтуючись на наукових фактах;
- уміння та навички самостійної роботи з підготовки до безпосередньої участі в семінарі-обговоренні.

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, питання для поточного контролю та завдання на самостійну роботу здобувачів освіти)
1	<p>Семінар 1. МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ.</p> <p>Мета: систематизувати та закріпити знання здобувачів освіти про методи соціальної психології.</p> <p style="text-align: center;">Питання для обговорення:</p> <p>Основні методи дослідження в соціальній психології.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Метод спостереження • Метод фокус-груп. • Метод аналізу документів • Контент-аналіз • Метод опитування • Метод соціометрії • Метод групової оцінки особистості • Тести • Експеримент <p>Етапи соціально-психологічного дослідження.</p> <p>Основні вимоги до методів дослідження: точність, валідність та надійність.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основні і охарактеризуйте методи соціальної психології. 2. Які основні переваги та недоліки методу спостереження? 3. Охарактеризуйте метод фокус-груп.
2	<p>Семінар 2. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ: БІХЕВІОРИЗМ І КОГНІТИВНИЙ НАПРЯМОК</p> <p>Мета: систематизувати та закріпити знання здобувачів освіти про основні напрями розвитку соціальної психології: біхевіоризм і когнітивний напрямок.</p> <p style="text-align: center;">Питання для обговорення:</p> <p>Біхевіоризм</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні характеристики біхевіоризму. Класичний біхевіоризм. • Теорія оперантного наочіння Берреса Фредеріка Скіннера. • Соціально-когнітивна теорія Альберта Бандури. Основні принципи. • Наочіння через моделювання. • Стратегія самоконтролю та модифікації проблемної поведінки. <p>Когнітивний напрямок</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні характеристики когнітивного напрямку. • Стадії когнітивного розвитку за Жаном Піаже. • Рівні моральнісного розвитку особистості за Лоуренсом Колбергом. • Розвиток інтелекту і психіки в соціальному контексті за Л. С. Виготським. • Конгїтивна теорія Джерома Брунера. • Концепція соціальних уявлень Сержа Московічі. <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте особливості біхевіоризму.

	<p>2. Назвіть основні особливості когнітивного напрямку.</p>
<p>3</p>	<p>Семінар 3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ: ПСИХОАНАЛІТИЧНИЙ НАПРЯМОК І ГУМАНІСТИЧНИЙ НАПРЯМОК.</p> <p>Мета: систематизувати та закріпити знання здобувачів освіти про основні напрями розвитку соціальної психології: психоаналітичний напрямок і гуманістичний напрямок.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <p>Психоаналітичний напрямок:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні характеристики психоаналітичного напрямку. • Компоненти психіки людини за Зигмундом Фрейдом. • Соціально-психологічна психоаналітична концепція Шутца. • Соціально-психологічна концепція Карла Гюстава Юнга. • Его-психологія Еріка Еріксона. Періодизація розвитку особистості за Еріком Еріксоном. • Гуманістична теорія особистості Еріха Фромма. • Соціокультурна теорія особистості Карен Хорні. Невротичні потреби особистості: <ul style="list-style-type: none"> ✓ у любові та схваленні. Наведіть приклади. ✓ у партнері-керівникові. Наведіть приклади. ✓ у владі. Наведіть приклади. ✓ в експлуатації інших. Наведіть приклади. ✓ у суспільному визнанні. Наведіть приклади. ✓ у захопленні собою. Наведіть приклади. ✓ у честолюбстві. Наведіть приклади. ✓ у незалежності. Наведіть приклади. ✓ у бездоганності та неподоланності. Наведіть приклади. <p>Гуманістичний напрямок:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні характеристики гуманістичного напрямку. • Основні характеристики гуманістичного напрямку. • Теорія ієрархії потреб Абрахама Маслоу. • Теорія самоактуалізації особистості. • Основні погляди на особистість Карла Роджерса. <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть і охарактеризуйте особливості основних теорій психоаналітичного напрямку. 2. Назвіть і охарактеризуйте основні теорії гуманістичного напрямку.
<p>4</p>	<p>Семінар 4. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ: ІНТЕРАКЦІОНІЗМ І ТЕОРІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ УРІ БРОНФЕНБРЕННЕРА.</p> <p>Мета: систематизувати та закріпити знання здобувачів освіти про основні напрями розвитку соціальної психології: інтеракціонізм і теорію екологічних систем Урі Бронфенбреннера.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <p>Основні напрями розвитку соціальної психології:</p> <p>Інтеракціонізм.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Символічний інтеракціонізм. П'ять центральних ідей. • Поняття жестів і символів по Джорджу Міду. • Символічна комунікація в суспільстві. • Драматургічний підхід Ірвінга Гофмана. • Символічний інтеракціонізм та етнометодологія Гарольда Гарфінкеля. <p>Теорія екологічних систем Урі Бронфенбреннера</p> <ul style="list-style-type: none"> • Багаторівневість соціального оточення особистості. • Мікросистема. • Мезосистема. • Екзосистема. • Макросистема. <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p>

	<p>1. Назвіть основні особливості інтеракціонізму.</p> <p>2. Охарактеризуйте теорію екологічних систем Урі Бронфенбренера.</p>
5	<p>Семінар 5. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ</p> <p>Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями соціалізації особистості.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <p>Визначення поняття «соціалізація». Основні теоретичні напрямки дослідження процесу соціалізації особистості.</p> <p>Система понять «соціалізація», «соціальний розвиток», «формування особистості», «виховання», «соціалізованість», «ресоціалізація» у теорії соціалізації особистості.</p> <p>Форми і механізми соціалізації.</p> <p>Проблема стадійності процесу соціалізації. Концепція стадійності Ж. Піаже.</p> <p>Теорія стадій розвитку особистості в культурно-історичній теорії. Основні закони розвитку дитини за Л. Виготським.</p> <p>Вплив трансформаційних процесів суспільства на соціалізацію особистості.</p> <p>Когнітивна революція і проблема соціалізації.</p> <p>Конструктивістський підхід у дослідженні соціалізації.</p> <p>Проблема «дитина – суспільство» у сучасних дослідженнях соціалізації особистості.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <p>1. Охарактеризуйте конструктивістський підхід у дослідженні соціалізації.</p> <p>2. Охарактеризуйте особливості проблеми «дитина – суспільство» в сучасних дослідженнях соціалізації особистості.</p>
6	<p>Семінар 6. ПОЛІТИЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ</p> <p>Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями політичної соціалізації особистості.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <p>Поняття політична соціалізація.</p> <p>Напрямки та підходи у дослідженні політичної соціалізації.</p> <p>Стадії політичної соціалізації та її агенти.</p> <p>Форми політичної соціалізації.</p> <p>Когнітивний, афективний та конативний компоненти політичної соціалізації.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <p>1. Охарактеризуйте особливості політичної соціалізації.</p> <p>2. Назвіть і охарактеризуйте основні напрямки та підходи у дослідженні політичної соціалізації.</p>
7	<p>Семінар 7. ЕКОНОМІЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ</p> <p>Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями економічної соціалізації особистості.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <p>Визначення поняття «економічна соціалізація» та його складових.</p> <p>Гроші та їх соціалізуюча функція.</p> <p>Грошові типи особистості.</p> <p>Етапи формування уявлень про гроші у дітей.</p> <p>Стадійний характер економічної соціалізації.</p> <p>Підприємливість як міра економічної соціалізованості особистості ринкової економіки.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <p>1. Охарактеризуйте особливості економічної соціалізації.</p> <p>2. У чому полягає стадійний характер економічної соціалізації?</p>
8	<p>Семінар 8. СТАТЕВОРОЛЬОВА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ</p> <p>Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями статоворольової соціалізації особистості.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <p>Статева диференціація.</p> <p>Стадійність процесу статоворольової соціалізації.</p> <p>Гендерна культура суспільства. Гендерні норми.</p> <p>Гендерні стереотипи як протиставлення маскулітності і фемінності.</p> <p>Гендерні ролі.</p> <p>Гендерна ідентичність особистості.</p>

	<p align="center">Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <p>1.Охарактеризуйте особливості статевої соціалізації. 2.Розкрийте зміст поняття «гендерна роль», наведіть приклади.</p>
9	<p>Семінар 9. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖОСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ. МАНІПУЛЯЦІЇ.</p> <p>Мета: систематизувати та закріпити знання здобувачів освіти про особливості маніпулятивного впливу при спілкуванні.</p> <p align="center">Питання для обговорення:</p> <p>Особливості маніпуляцій. Особливості маніпуляції «нога в дверях». Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляції «двері в обличчя». Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляції «використання думки мас». Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляції «рішення тут і зараз». Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості «маніпуляції страхом». Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляції «Карфаген має бути зруйновано». Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляції «потік питань». Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляції «використання малозрозумілих слів та термінів». Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляцій за допомогою пресупозицій. Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляцій за допомогою маніпуляцій почуттям провини чи образи. Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляцій гнівом. Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляцій мовчанням. Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляцій надією. Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляції «недоречні перепитування і уточнення». Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Особливості маніпуляції «зворотне бажання». Наведіть приклади. Як можна захиститися від таких маніпуляцій? Охарактеризуйте погляди Еверета Шострома на людей маніпуляторів. Як людина може стати актуалізатором?</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <p>1.Охарактеризуйте особливості маніпулятивного впливу при спілкуванні. 2.З якими типами маніпуляцій ви найчастіше зустрічаєтесь? Як можна захиститися від таких маніпуляцій? 3.Охарактеризуйте погляди Еверета Шострома на людей маніпуляторів.</p>
10	<p>Семінар 10. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖОСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ. НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ СПІЛКУВАННЯ</p> <p>Мета: систематизувати та закріпити знання здобувачів освіти про особливості невербального спілкування</p> <p align="center">Питання для обговорення:</p> <p>Невербальні засоби спілкування. Загальне уявлення про невербальне спілкування. Поняття «конгруентність».</p>

	<p>Значення зон і територій при невербальному спілкуванні. Жести рук і значення жестів, пов'язаних з дотиком рук до різних частин обличчя. Розпізнавання невербальних захисних бар'єрів. Сигнали очей. Віддзеркалювання. Вплив на оточуючих осіб за допомогою різних положень корпусу тіла. Способи розміщення учасників за столом. Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Охарактеризуйте особливості і засоби невербального спілкування. 2. Як за допомогою спостереження за очима співрозмовника можна дізнатися те, що він приховує? 3. Як розпізнавати невербальні захисні бар'єри?</p>
11	<p>Семінар 11. ПСИХОЛОГІЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ. КОМУНІКАТИВНА І ПЕРЦЕПТИВНА СТОРОНИ СПІЛКУВАННЯ.</p> <p>Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями комунікативної і перцептивної сторін міжособистісної взаємодії.</p> <p>Питання для обговорення: Особливості обміну інформацією при спілкуванні. Зворотний зв'язок і його особливості і значення у спілкуванні. Засоби і прийоми подолання психологічних бар'єрів при міжособистісній взаємодії. Технології впливу у міжособистісній взаємодії. Механізми соціальної перцепції Формування першого враження. Стереотипи і їх значення при спілкуванні.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Дайте визначення поняттю «взаємодія» 2. Яку роль виконує механізм зворотного зв'язку? 3. Розкрийте сутність комунікативної і інтерактивної сторін спілкування. 4. Які бар'єри можуть зустрічатися при міжособистісному спілкуванні.</p>
12	<p>Семінар 12. ПСИХОЛОГІЯ МІЖСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ. ІНТЕРАКТИВНА СТОРОНА СПІЛКУВАННЯ. КОНФЛІКТИ У МІЖСОБИСТІСНІЙ ВЗАЄМОДІЇ.</p> <p>Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями інтерактивної сторони міжособистісної взаємодії, зокрема розширити їх знання про сутність конфлікту та його складові, а також сформувані вміння долати труднощі у рішенні конфліктних ситуацій.</p> <p>Питання для обговорення: Структура конфліктної взаємодії. Подолання конфліктогенів спілкування. Технології конструктивного спілкування та раціональної поведінки у конфліктах. Форми і стратегії завершення та вирішення (розв'язання) конфлікту.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Дайте визначення поняттю «конфлікт» 2. Як долати конфліктогени? 3. Назвіть форми і стратегії завершення та вирішення (розв'язання) конфлікту.</p>
13	<p>Семінар 13. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МАЛОЇ ГРУПИ.</p> <p>Мета: поглибити і розширити знання здобувачів освіти щодо соціальної психології малих груп.</p> <p>Питання для обговорення: Мала група та її основні характеристики. Основні емпіричні параметри, за допомогою яких може бути здійснено соціально-психологічний аналіз групи. Соціометрична структура малої групи.</p>

	<p>Комунікативна структура малої групи. Соціально-психологічні явища у малих групах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Груповий тиск. • Міжособистісні відносини. • Згуртованість. <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Назвіть і охарактеризуйте основні емпіричні параметри, за допомогою яких може бути здійснено соціально-психологічний аналіз групи. 2. Охарактеризуйте особливості соціально-психологічних явищ у малих групах. Як досягти згуртованості групи?</p>
14	<p>Семінар 14. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МАЛОЇ ГРУПИ. ЛІДЕРСТВО І ЗАСОБИ УПРАВЛІННЯ ГРУПОЮ</p> <p>Мета: поглибити і розширити знання здобувачів освіти щодо особливостей лідерства у малих групах</p> <p>Питання для обговорення: Визначення поняття «лідерство». Типології лідерів. Співвідношення понять «лідерство» і «управління». Інтелект в лідерстві. Цінності й установки лідера. Фундаментальні засади етичного лідерства.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 2. Охарактеризуйте особливості лідерства у малих групах. 3. Як співвідносяться поняття «лідерство» і «управління»?</p>
15	<p>Семінар 15. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ МІЖГРУПОВИХ ВІДНОСИН</p> <p>Мета: поглибити і розширити знання здобувачів освіти щодо особливостей міжгрупових відносин</p> <p>Питання для обговорення: Характеристика міжгрупових відносин у соціальній психології. Соціальна ідентичність і порівняння. Охарактеризуйте феномен «групова відкритість». Наведіть приклади. Охарактеризуйте феномен «міжгрупова референтність». Наведіть приклади.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти: 1. Охарактеризуйте основні напрямки дослідження міжгрупових відносин. 2. Охарактеризуйте основні положення теорії соціальної ідентичності.</p>
16	<p>Семінар 16. МІЖГРУПОВА ІНТЕГРАЦІЯ І ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ. МІЖГРУПОВА ВОРОЖІСТЬ.</p> <p>Мета: поглибити і розширити знання здобувачів освіти щодо особливостей процесів міжгрупової інтеграції та диференціації, а також щодо міжгрупової ворожості.</p> <p>Питання для обговорення: Процеси міжгрупової інтеграції та диференціації. Міжгрупова ворожість. Розкрийте погляди З. Фрейда на поняття «міжгрупова ворожість». Розкрийте погляди Т. Адорно на поняття «міжгрупова ворожість». Розкрийте сутність теорії групового рівня щодо міжгрупових конфліктів. Що сприяє виникненню міжгрупової ворожості згідно з теорією реального конфлікту? Розкрийте сутність теорії відносної депривації. Який прояв має відносна депривація у контексті міжгрупової взаємодії. Розкрийте сутність теорії самокатегоризації щодо виникнення міжгрупової ворожості.</p>

	<p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наведіть приклади внутрішньогрупового фаворитизму та міжгрупової дискримінації у відносинах між групами. 2. У чому полягає соціальний зміст тенденції інтеграції та диференціації при взаємодії групи з іншими суб'єктами? 3. Розкрийте зміст поняття «міжгрупова ворожість».
17	<p>Семінар 17. ПСИХОЛОГІЯ ВЕЛИКИХ ГРУП. МАСОВІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЯВИЩА</p> <p>Мета: поглибити і розширити знання здобувачів освіти щодо масових соціально-психологічних явищ.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <p>Поняття про масові соціально-психологічні явища. Психологічна характеристика натовпу. Формування громадської думки. Колективне переживання та його прояви. Змагання та його прояви.</p> <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте психологічну характеристику натовпу. 2. Назвіть і охарактеризуйте умови формування громадської думки. 3. Поясніть що таке колективне переживання. 4. Охарактеризуйте змагання та його прояви.
18	<p>Семінар 18. ПСИХОЛОГІЯ ЧУТОК ТА ПАНІКИ.</p> <p>Мета: поглибити і розширити знання здобувачів освіти щодо масових соціально-психологічних явищ</p> <p>Питання для обговорення:</p> <p>Психологія чуток:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Соціально-психологічні закономірності виникнення і поширення чуток. • Види чуток • Функції чуток. • Стратегія профілактики чуток. <p>Психологія паніки.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умови і чинники, що сприяють виникненню паніки. • Шляхи профілактики і подолання паніки. <p>Завдання на самостійну роботу здобувачів освіти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть і охарактеризуйте умови виникнення паніки. 2. Назвіть і охарактеризуйте умови виникнення чуток.

Самостійна робота здобувача освіти

Здобувачі освіти самостійно опрацьовують питання семінарських занять які не увійшли в матеріали лекцій.

Політика та контроль

Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

При викладанні дисципліни семестровий рейтинг здобувача освіти формують: робота на семінарах, вчасна здача відповідей на тестові завдання модульної контрольної роботи, здача екзамену. Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Відвідуваність і виконання завдань

Здобувачам освіти важливо відвідувати лекції, оскільки на них висвітлюватиметься систематизований навчальний матеріал, що дасть змогу краще підготуватись до семінарських занять і в цілому опанувати дану дисципліну. Відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно.

Активна участь здобувача освіти на семінарських заняттях є обов'язковою. Пропуск семінарського заняття не дає можливість отримати здобувачу освіти бали у семестровий рейтинг. Разом з тим, здобувач освіти, який пропустив семінарські заняття з поважної причини, і має необхідний документ, який підтверджує відсутність (наприклад довідку від

лікаря), може протягом 1-го тижня після дати пропущеного семінару, здати підготовлену доповідь викладачу під час консультацій або під час перерви у навчальному занятті і отримати не більше половини максимального вагомого балу, який передбачений за участь в семінарі (тобто максимальна кількість балів складатиме не більше 1 балу). Графік консультацій, доступний на сайті кафедри психології та педагогіки, але викладач сам призначає здобувачам освіти час консультації в індивідуальному порядку.

Теми і завдання семінарських занять, які передбачені даною робочою програмою дисципліни, доступні в особистому кабінеті здобувача освіти в системі «Кампус», гугл класі або на сайті кафедри психології та педагогіки.

На лекціях та семінарських заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, пов'язаних з навчанням. Бажано, щоб на семінарському занятті здобувач освіти використовував підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття.

Форми роботи

На лекціях висвітлюється зміст тем кредитного модуля «Соціальна психологія». Тематика лекцій наведена у робочій програмі дисципліни.

На семінарських заняттях здобувачі освіти поглиблюють і розширюють знання з соціальної психології. Тематика семінарських занять наведена у робочій програмі дисципліни. Під час семінарських занять викладач резюмує сильні і слабкі місця у доповідях здобувачів освіти, вказує на помилки, якщо такі є, дає відповіді на додаткові питання здобувачів освіти з теми семінарського заняття.

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки здобувачів освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: [доповіді і участь у дискусії на семінарах, написання модульної контрольної роботи.](#)

Календарний контроль: [проводиться 2 рази за семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.](#)

Семестровий контроль: [екзамен](#)

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг здобувача освіти з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

1) доповіді і доповнення відповідей інших здобувачів освіти у процесі дискусії на семінарських заняттях;

2) написання модульної контрольної роботи;

3) екзамен.

Робота здобувача освіти на вісімнадцятих семінарських заняттях (ваговий бал за семінар – 2) складає 36% його рейтингу з дисципліни. Написання модульної контрольної роботи (складається з 14 тестових завдань) визначає 14% рейтингу, а здача екзамену 50% рейтингу.

Здобувач освіти отримує найвищий рейтинг, якщо він:

- бере активну участь у семінарських заняттях: робить доповіді й бере участь в обговоренні;
- дає правильні відповіді на всі тестові запитання модульної контрольної роботи;
- дає правильні відповіді на всі екзаменаційні питання.

Пропущені заняття, неточності, й помилки призводять до зниження рейтингу здобувача освіти.

Викладач оцінює роботу здобувача освіти на кожному семінарському занятті й відображає оцінку після проведення заняття у системі «Кампус».

Деталізовані критерії оцінювання результатів навчання здобувача освіти визначені у положенні про РСО з дисципліни, що є додатком до РП.

Здобувач освіти може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення здобувача освіти з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Умови допуску до семестрового контролю: для допуску до заліку здобувач освіти повинен набрати протягом семестру не менше 25 балів.

1. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації здобувачам освіти

Працюючи на лекції здобувачу освіти варто конспектувати основні поняття.

При підготовці до семінарського заняття здобувач освіти має опрацювати лекційний матеріал з відповідної теми, а також бажано ознайомитись з додатковою літературою. Якщо у здобувачів освіти виникають питання необхідно обговорити їх з викладачем.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відеоконференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри психології та педагогіки, к. психол. н., доцентом, Кононець Марією Олександрівною.

Ухвалено кафедрою психології та педагогіки (протокол № 10 від 10.05.2023)

Погоджено методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 11 від 27.06.2023)

**Рейтингова система оцінювання результатів навчання
(для здобувачів освіти денної форми)**

Рейтинг здобувача освіти з дисципліни «Соціальна психологія» складається з балів, що отримуються за:

- 1) доповіді та активну участь у дискусії на семінарських заняттях;
- 2) написання модульної контрольної роботи
- 3) екзамен.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Робота на семінарських заняттях (максимальна кількість балів складає 36; максимальна кількість балів на 1 семінарському занятті складає 2):

активна участь у дискусії з питань семінарського заняття; презентація повної і аргументованої, логічно викладеної доповіді, висловлення власної позиції з дискусійних питань, слушне доповнення відповідей інших учасників семінару у процесі дискусії	2
не дуже активна участь у дискусії з питань семінарського заняття; презентація доповіді з помилками	1
Ухилення від участі у дискусії з питань семінарського заняття; відчуженість презентації доповіді	0

2. Написання модульної контрольної роботи (максимальна кількість балів складає 14. Тестових завдань – 14. Ваговий бал – 1):

Правильна відповідь на тестове завдання	1
Неправильна відповідь на тестове завдання	0

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RC = 36 + 14 = 50 \text{ балів}$$

Екзаменаційна складова шкали дорівнює 50% від **R**, а саме:

$$RE = 50 \text{ балів}$$

Таким чином рейтингова шкала кредитного модуля складає **R = RC + RE = 100 балів**.

Необхідною умовою допуску до екзамену є рейтинг (**Rc**) не менше 50% від **RC**, тобто **25** балів.

3. Екзамен: екзаменаційна контрольна робота проводиться у письмовій формі протягом 90 хвилин.

Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань за тематичними розділами курсу. Вагомий бал кожного питання – 25.

Приклад:

Екзаменаційне завдання № 1

1. Охарактеризуйте різновиди вербального міжособистісного спілкування.
2. Охарактеризуйте основні напрямки дослідження міжгрупових відносин.

Екзаменаційне завдання № 2

1. У чому полягає предмет соціальної психології?
2. Які бар'єри можуть зустрічатися при міжособистісному спілкуванні.

Критерії екзаменаційного оцінювання:

19–25 повна, чітка, викладена в логічній послідовності відповідь на питання, що свідчить про глибоке розуміння суті питання, ознайомлення здобувача освіти не лише з матеріалом лекцій, але й з підручником і додатковою літературою; висловлення здобувачем освіти власної позиції щодо дискусійних проблем, якщо такі порушуються у питанні;

13–18 відповідь на питання, але не зовсім повна або не достатньо чітка, що свідчить про правильне розуміння суті питання, ознайомлення здобувача освіти з матеріалом лекцій і підручника; певні неточності у відповіді;

6–12 достатньо поверхова відповідь на питання; суттєві помилки у відповіді;

0–5 неправильна відповідь на питання, що свідчить про незнання відповідного навчального матеріалу, але намагання висловити власне розуміння суті поставленого питання; відсутність відповіді.

Для отримання здобувачем освіти відповідних оцінок його рейтингова оцінка (***RD***) переводиться згідно з Таблицею 1:

Таблиця 1

<i>RD = Rc+Re</i>	Оцінка	Оцінка традиційна
95 – 100	відмінно	Відмінно
85 – 94	дуже добре	Добре
75 – 84	добре	
65 – 74	задовільно	Задовільно
60 – 64	достатньо	
<i>RD < 60</i>	незадовільно	Незадовільно

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. У чому полягає предмет соціальної психології?
2. Назвіть основні галузі (розділи) соціальної психології.
3. Назвіть основні методи соціальної психології.
4. Які основні переваги та недоліки методу спостереження?
5. Які основні переваги та недоліки методу опитування?
6. Чому дослідження особистості повинно здійснюватися нерозривно від суспільства, у якому вона існує?
7. Розкрийте поняття «Я-концепція» особистості та назвіть її структурні компоненти.
8. Яку роль відіграє самооцінка в процесі розвитку самосвідомості особистості?
9. Надайте характеристику поняття «установка», назвіть її функції.
10. Розкрийте сутність поняття «соціалізація» та визначте її основні етапи.
11. Порівняйте змістовне навантаження понять «спілкування» і «комунікація».
12. Поясніть, що таке рівні спілкування?
13. Назвіть і проаналізуйте функції спілкування.
14. Проаналізуйте співвідношення понять «спільнота», «спільність» і «спілкування».
15. Розкрийте змістовне навантаження понять «мова» і «мовлення».
16. Назвіть і проаналізуйте різновиди мовлення.
17. Який зміст ви вкладаєте у поняття «вербальне» і «невербальне» спілкування?
18. Охарактеризуйте різновиди вербального міжособистісного спілкування.
19. Дайте характеристику засобів невербального міжособистісного спілкування.
20. Розкрийте особливості техніки спілкування, заснованого на розумінні.
21. Дайте визначення поняттю «взаємодія».
22. Яку роль виконує механізм зворотного зв'язку?
23. Що таке «соціальний стереотип»?
24. У чому полягає суть комунікативних бар'єрів?
25. Розкрийте сутність інтерактивної сторони спілкування.
26. Назвіть основні параметри аналізу малої групи
27. У чому полягає феномен лідерства?
28. Які чинники впливають на рівень конформності людини?
29. У чому полягає процес групового тиску?
30. У чому сенс сумісності та спрацьованості у групі?
31. Охарактеризуйте основні напрямки дослідження міжгрупових відносин.
32. Наведіть приклади внутрішньогрупового фаворитизму та міжгрупової дискримінації у відносинах між групами.
33. Охарактеризуйте основні положення теорії соціальної ідентичності.
34. У чому полягає соціальний зміст тенденції інтеграції та диференціації при взаємодії групи з іншими суб'єктами?
35. Охарактеризуйте явище міжгрупової ворожості з точки зору теорії реального конфлікту, відносної депривації, соціальної ідентичності та самокатегоризації.
36. Назвіть і охарактеризуйте психологічні особливості індивіда в натовпі.
37. Поясніть, у чому виявляються типові форми життєдіяльності великих соціальних груп.
38. Охарактеризуйте механізми управління натовпом.
39. Назвіть і охарактеризуйте найважливіші умови виникнення паніки.
40. Охарактеризуйте соціально-психологічні закономірності виникнення і поширення чуток.